

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előzetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés főlveték 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: előléptetések; Országgy. közlemény (nov. 6kai ker. ülés részletei a' színház-ügyben; nov. 9, 10, 11, 12kén az egymást folyton váltogató ker. orsz. rdi, frdi's elegy. ülések szerfelett számos tárgyai; 's írott és szóbeli üzenetei, határozati; nov. 13kán törvényszentesítés; a' concertatiónt átment t'cikkek nagyobb részét mai Társalkodónk közli; Pestmegye közgyűlésének folytatása, budapesti napló a' Társalkodóban.)

Spanyolország (öszszeesküvési per Prim ellen; Liszt Madridban; Espartero Londonbul elillant.)

Portugália (a' ministerség diadala 's így szilárdult állása)

Franciaország (francia-marokkai szerződés kicseréltetik; vámkormány 's kereskedési mérleg; polytechn. iskola megnyitása; Guizot's a' spanyol alkotványreform.)

Belgium (vámcsövevényi viszonyok.)

Németalföld (trónbeszédre válas; alkormány-fejlesztési tárgyak)

Értesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Őcs. 's ap. kir. Föls. a' temesi k. kamragazgatóságánál megüresült u'lsó ülnökségre Ungar Mihály ottani tollnokot, 's az ideiglenes 7dik ülnökségre ugyanott Fluch János igazgatósági tollnokot nevezte ki. Sterbeeky Lajos, a' tengerparti kamrai javak helyettes ügyésze oct. 25. én meghalálózott.

Országgy. ülési közlemény a' Hírnök szerint.

(Nov. 6kán esti ker. ülés részletei a' színház-ügyben). Helytér szűke miatt e' tárgy körül csak a' ker. határozatokat közölhetvén, ez ülés folytában kifejtett viták egyikét fővonalmira visszatérünk annál inkább, mert végén egy ollyas tárgyat a' lön a' közfigyelem igényelve, mellynek orlepe alatt eddigelé számos visszaélés gyakoroltatik. Mindjárt ülés kezdetén V. m. követe köztumásul utasítása szellemében szót emelvén, előadá, mikép a' nemzetnek, midőn ez intézet iránt áldozati készségeit bizonyítá 's azt hō pártolás alá vette, szemei előtt két szempont lebegett: az erkölcsiség 's nemzetiség előmozdítása; minden tehát, mi ezen nagy czéllal meg nem egyezik, mint kárhözatos elmellőzendő; márpedig tudjuk, azon események, mellyek azóta történtek, koránsem azt mutatják, hogy a' színház kezelője' rendeltetésnek megfelelni iparkodának, sőt inkább holmi kornyikálás, rossz erkölcsű darabok 's hiábavaló bohózatok által az intézetet megszensteleníték; szükség tehát mindenekelőt, hogy e' tekintetben gyökeres javítás tétessék, 's az intézet működési irányja eredeti rendeltetésére visszavezetessék. Ez ellen védőleg megjegyzteték, mikép az intézet magánykezekre bízván, itt a' nyereszkedés mezején nem csoda, ha ollykor tán sikamlós 's a' nagy közönségnek inkább tetsző darabok adának, 's egyébiránt nem is olly igen erkölcstelen irányuak azon művek, miknek adatasáról a' színház igazgatósága vádoltatik. 'S e' részben a' tábla nézete inkább ez utóbbi mellett látszott nyilatkozni. Nevezetesb vita támadott a' színházi pénztár állapota 's jelesen a' törvényhatóságok és S. R. sz. envedő és Pest megye actív adóssága körül. Fizetési hátramaradás mondatott okaulannak, hogy a' színházra szánt eredetitőmeget meg kelle csomkítani, 's ezért kívántatott, hogy azok illetőségük kamatit 1841től kezdve fizessék. A' kívánat azonban nem teljesült. Pest megye 's a' részv. társaság adóssága iránt annyiban keletkezett ném i nehézség, mennyiben más volt a' legelőször bemutatott, más a' mostani mennyiség, mit P. megye követe akkép világosított fel, hogy az orsz. választmány a' színházat 7,8 hónappal később vevén át, ez alatt a' színházra folyvást még Pest m. 's a' részv. társ. költött 's így az orsz. választmánynak legelőször beadott öszszeg megszaporodott. De legjellemzőbb volt a' csőd alá esett Sz. R. nak adott 's némileg veszélyben forgó 20,000 forint iránti vita, mellyben a' vad egész sulya a' választmányra hártatván, ennek egyik tagja ezt buzgón védelmezte, kimutatván, mikép a' választmánynak beadott javak öszszeírásában általa semmi hiba nem találtatott, hanem az assignált 20,000 frt mintegy fél évvel később levén kiszolgáltatva, ez alatt Sz. u. j. adósságokba keveredett 's így esett csőd alá. A' választmány tehát e' részben épen nem korholható. 'S ekkor az orsz. pénztárak körül divatozó visszaélésekről Sz. m. követe ekép nyilatkozott: Az orsz. választmány minden esetre hibázott, hogy egy 6 hónap előtt G. m. által kiadott betáblázási bizonyítvány mellett az érintett 20,000 frt kifizetését

megrendelte 's így értékiány esetében az orsz. választmány azon tagjai, kik a' sommát assignálták, a' hiányt pótolni kötelesek. Miután azonban J. és G. követei azon körülményt említve, miszerint Sz. a' történt assignatió után az egész sommát csak hat hónap mulva kaphatta meg az orsz. pénztárból, időközben pedig ellene más sommák tábláztatván be, a' netalán bekövetkezendő érték-hiányt ezen elhalasztott kifizetésnek kellene tulajdonítani: szóló azon közhirnek véget kívánván vetni, miszerint mind az országos, mind a' pol.-fundationalis pénztáraknál a' pénzeket közvetlenül kezelő tisztek az assignált sommák kifizetését mindaddig halogatni szokták, míg a' kölcsönvevőkül egy két percent jutalmat nem nyernek, azon meggyőződését épen azért, mert szóló is kir. hivatalt visel, kijelenti, hogy a' közhivatalnok bármely csekély tisztséget visel is, annak tökéletes teljesítése 's önbecse által adhat hivatalának dísz és fényt, és így minden hivatalnok, ki rendes fizetésén felül kötelessége teljesítéseért polgártársitól anyagi jutalmat követel vagy zsarol ki, becsülete sugallásit nem követve, önbecséről elfelejtkezve, nemcsak saját személyére, de a' többi hivatalnokra is homályt borít; szóló tehát azt véli, hogy minden hivatalnok, mielőtt erkölcsi romlottságán elpirulni, vagy lelki aljasodása miatt szenvedni kellene, mindent elkövetni köteles, miszerint mindennemű hivatalos eljárásban azon polg. erény viszaálltassék, melly nélkül a' közhivatalnok sem királyának, sem hazájának hasznos szolgálatokat nem tehet. Nemtagadja szóló hogy egész országban azon hirtutomodik, miszerint az orsz. és pol.-fundat. pénzeket közvetlenül kezelő tisztek a' kölcsönvevőket, kik a' nyert assignatió napjától fogva sor szerint följegyztetnek 's ezen sor szerint, mint a' megkivántató pénzek az illető pénztárakba befolyanak, az assignált egész somma kifizetését követelhetik, nemcsak akkor midőn valódilig üres a' pénztár, de a' szükséges pénz léténél is vagy azon ürügy alatt, hogy a' sorszerinti kölcsönvevőt előbb kell kielégíteni, vagy hogy pénze nincsen, mindaddig biztatják, 's a' kifizetést halogatják, míg a' kölcsönvevő e' miatt keserű dilemmába jő: vagy másutt keresni pénzt, vagy azon jutalmat megadni, mellynek megadására a' kár ügyvivője akár közhir által előre is figyelmeztetett. Szóló vizsgálni nem akarja: vajjon azon percentumok egyik része az illető agens zsebbe nem csuszik e' elég, hogy általános e' tekintetben a' panaszs közös azon indignatio, mellynek sulya alatt a' H. tanács legtisztább eljárása is szenvedni kénytelen, 's azért a' mostani üzenetben a' fens. Nádot megkérendőnek véli: hogy ezen botránynak, ha valódilig elkövetteték, véget vetni, vagy ha ezen közhir a' laptalan, a' gyanusított tisztek kezelési tisztaságát egész nyilvánossággal a' közvéleményben is viszaállítani méltóztatassék. Mi határozatba is ment.

A' nov. 9kei ker. ülésben határozottak azonnal orsz. ülésbe vitettek 's az üzenetek a' FRRhez átküldettek. Ezek később szóbeli üzenetükben jelenték, hogy a' magy. nyelv tárgyában tett határozat szorgalmazására reállnak. Továbbá a' FRR. fölszólták a' RRket, hogy a' középponti vasutnál a' párvonal elleni biztosítástól álljanak el; mivel a' többi pontra már megtörtént a' két tábla közti egyezség, időrovidség miatt, hogy az ügy a' nemzet kárára hajótörést ne szenvedjen, a' RRk. a' kívánathoz járultak; egyszersmind rövid t. javaslatba foglaltatott, hogy a' nemzet a' szerződésben kitett föltételek mellett a' kamatbiztosítást 30 évre elvállalja úgy, hogy a' vaspálya 70 év után a' statusra szálljon; 's így a' szerződés megkötésére, minthogy az itt időrovidség miatt nem történhetik, orsz. választmány rendeltetett. Ezután tudaták a' FRR. mikép a' vukovár-fumei vasut tárgyában készített fölírás, némelly pótlólag beadott sérelmek és azon fölírás fölterjesztésébe, mellyben megkéretik ő Föls. hogy a' roppant teendők elintéztetése végett jövő 1845. évben orsz. gyűlést tartani méltóztatassék, megegyeztek. Ellenben kijelenték, hogy az urbéri t. cz. némelly §§ek módosítására egy a' vámszabályzatra nézve, előbbi nézeteiktől el nem állnak. Végre fölvastatott a' vallás tárgyában készített fölírás 's a' kereskedés és műipar előmozdítása tárgyában érkezett k. kir. leiratra tett határozata a' RRnek. Mellyek észrevétel nélkül hagyattak, 's az első fölírás a' FRRhez azonnal átküldetett, és az ülés délutáni 4 órakor eloszlott.

338d. ker. ülésben délután 5 órakor Ghiczy ker.

jegyző hitelesíté a' középponti vasut tárgyában készített üzenetet és törvényjavaslatot, melly a' nyomban tartott orsz. ülésbe beis adatott. Miután fölvetetett a' RR. a' hitelintézet tárgyában érkezett k. k. leirat folytán kelt üzenete a' m. FRRhez, melly a' nm. Személynöknek a' felelősség elve körüli nyilatkozata után, a' kir. leiratban a' felelősség elvét úgy látván föllállitva, mint az az egész t. könyvben, még a' hies Ulászló törvényit sem véve ki, sehol sincs, minden változás nélkül megtartván, a' m. FRRhez által is küldetett. Ezután az itélőmester jelenté, mikint a' m. FRR. a' magyar nyelv és nemzetiség tárgyábani törv. javaslat minden pontjaiban megegyeznek, egyedül a' Horvátországra nézve föllállított hat évre nézve kéri a' RRet elállásra. De a' RR. maradtak a' szerkezet mellett, 's a' m. FRRet fölszóltatták, hogy egyezzenek meg a' t. javaslatnak concertatio alá leendő bocsátásában; miben a' m. FRR. meg is egyeztek, tüstént tett nyilatkozatukban kijelentvén, miszerint nem ellenzik, hogy a' hat év kimaradását a' concertationalis választmány próbálja kivívni. — Továbbá a' vallás tárgyában fölterjesztendő fölírásban a' m. FRR. megegyeztek. Ezután olvastatott a' ker. elnökség által bemutatott fölírasi javaslata a' RRnek a' középponti vasut tárgyában. Minek végeztével jelentetett a' concertationak 7 órakor leendő tartása. Ezután elegy. ülésbe hivatalán meg a' t. RR., miután onnét visszatértek, olvastatott a' vegyesházasságok tárgyában érkezett k. kir. válas. Miután az ülés ismét

Kerületivé változott, mellyben hitelesített a' RRnek az 1836: 25. t. tárgyában érkezett k. k. válaszra kelt határozata. Tárgyaltatott ezután a' FRRnek a' közszükségek fődözésire tett orsz. ajánlat iránti válaszüzenete. B. m. követe elérzékenyülve jelenté e' tárgy jelenlegi állása fölött fájalmát, mondván, hogy azon nemzet, melly 1807 's 1813ban olly tetemeseket áldozott a' haza javára, most midőn anyagi jólétünk előmozdítására fizetünk, nem örömet fizetne e', 's hát csak azért csatáztak a' t. RR., hogy egy milliöt vigyenek haza? fejtegeté, mennyire szükséges a' népre a' jó ut, melly ha kiadott néhány forintja következményét látja, milly örömet fog fizetni, 's mellyet jobban gyönyörködtet egy jó májusi eső a' museumnál 's a' statistikai hivatalnál; mondá hogy e' tárgynál a' két tábla egy jog fölött versenyg, a' földi tábla kezdeményi jogot kíván gyakorolni, mire még eddig példa nincs, mert az 1836-ki országgyűlés is kimondá, hogy a' pénzbeli ajánlatok egyedül az alsó tábla jogaihoz tartoznak, e' jog fölött örködni kell, mert itt kell a' haza javának földerülni. Megható elkeseredéssel mondá szónok, hogy miután e' tárgyban utószor szólal föl, milly nehezen esik e' tárgytól bucsut vennie; az isteni szikra, a' közös teher, a' felelősség olly embrioban állott előttünk, mindent elkövetvünk, osztozni kívántunk a' teherviselésben, ha nem épen úgy is, mint természeti jog szerint lehetne követelni, 's a' FRR. magas politikája meghiusítá minden tervünket; a' FRR. vajjon megkérdeték e', hogy az adózó nép birja e' a' terhet, azon nyomorult nép, mellyt az ág is huz, 's ki mint az atheni képben ábrázolt tehén, mig tején más fölhiszik, mindig sovány marad; az arisztokratia fukarkodik, mig a' nép éhezik, mellynek eiedelt kell minden esetre adni, mert mai világban már csodák nem történnek és száraz halakkal 's néhány kenyérrel ezeket nem táplálunk, ki nem elégtünk, mert most mindenki többet kíván. Szónok kinyilatkoztatja: hogy miután minden munkásságát arra építette, hogy segítessék a' hazán, melly segedelmért, nem irgalomért kiált, 's melly követelhet, a' RRnek pedig a' segítséget megvonni nincs hatalmukban, mert az füstbe vinne mindent; 's miután ezen kívánságát itt hiusulni látja: nem ad semmit. Ezután Cs. m. követe B. követevel egy helyzetben lenni nyilvánítván magát, fejtegeté, hogy az arisztokratia mikép izgatott a' megyékben a' házi adó megbuktatására, mikint ezeka' háziadónak azért nem vetik alá magokat, mivel azt factiók határozzák el, 's így az őket igazságtalanul nyomná; mind ezen kedvetlen körülmények közt még sem szünt a' remény, mert országgyűlésre jövén, a' RR. kinyilatkoztaták, hogy a' nép a' terhet nem bírja, hogy tekintetbe vétetvén az igazságtalan teher, az adózó népen segítessék; de fájdalom! a' honnan segedelmet vártak a' RR., onnan támadt a' leolvasztás, 's épen akkor, midőn a' RR. táblájánál egy lélek sem volt, ki a' parányi millióra mert volna szavazni; a' RRnél ala-

kult többség a' summára, de a' FRRnek — kik a' népér-dekei képviselőjének szeretik magokat néhanéha nevez-getni: vajjon jutott-e eszökbé az adózó nép által fizetett háziadó, azon teher, mely a' közmunkákat is belé szá-mítva összesen 11 millióra rug? jutott-e ez eszébe a-mitva magas arisztokrátiának, mely kétszer annyit bír, mint az összes adózó nép, 's mely még is 11 ed részt akar elvállalni? közteherviselés-e ez? kérde szónok: igen, egy homokszem Afrika sivatagjain, 's egy csep viz a' nagy oceánban. Szónok nem azért ajánlott, hogy a' közteher-viselés a' jövő országgyűlésen megakadjon; tudja hogy az olygarchiának az célja, hogy az ügy megbukjék, mert ha a' 3 millió megajánlatik, nem élhetnek pompásan; ettől félnek ők, míg az adózó népet nem kérde senki, hogy van-e, miből éljen, ki nyomorult életét az isten e-ge alatt tölti el munka's fáradság közt, hogy napról nap-ra tengődhessék, kinek mégis — ha adóját fizetni nem tudja — derekalját, mellyen fáradt tagjait megpihentet-te volna, veszik el az adóba; ki kérde azon szegény em-bert, ki ha betegségbe esik, nincs anyyija, hogy enyhítő gyógyszer hozasson, kire halála óráján hátramaradandó gyermekei iránti aggodalma kinzobb a' halál retten-tőségénél, kinek utolsó fillérét is az elmaradt árvaék az egyházi férőknak viszik, ki kérde azt, hogy van-e miből fizessen? nem senki! sőt volt egyed, ki az illy keserű köny-áztatta adó-összszegből amaz is me r t gyalázatos proclamatiót nyomatta. Illy keserű nap nem volt még szónokra nézve, látván hogy midőn a' RR. sietnek a' hon-ügyei tisztába hozatalára, fölülről semmi lépés nem té-tetik annak elősegítésére; mire nézve felszólítja a' Rde-ket: hogy a' mennyiben a' Rdeknek nincs egyéb fegyve-rök a' hadi adónál, tartásák másszor azt kezökbén. Át-térvén továbbá szónok a' Rdek által e' tárgynál gya-korlott kezdeményezésre mondá, miszerint tagadja, és soha meg nem engedné, a' főrendi táblának azon jogot, miszerint az önként csökkenthetné a' RR. ajánlatát; minél véleménye szerint nem is volna veszedelmesb, mert az nullificálná a' nemzet felvirágzása jövődjét. Végre azzal zárta be beszédét, hogy ha nem visznek is haza a' RR. eredményt, de visznek haza minden esetre ollyasmit, mi megtermi jövőben minden bizonytal gyü-mölését; 's reményli, hogy a' nemzet ki fog illusióiból tisztulni. Ezután az elnök közkívánatra kimondá a' vég-zést: miszerint a' RR. megmaradnak előbbi végzésök mellett, ezzel az ülés 8adól órákor eloszlott.

274d. rdi ülésb. nov. 10kén reg. 10 órákor. Ül-és-megnyitáskor meghívtak a' t. RR. elegy ülésbe, mellyben felolvastá a' fens. elnök kir. biztos ö. cs. kir. Fenségének megbízó, teljes hatalmat nyújtó 's engedelmességet parancsoló k. k. leiratokat, ugyszinte azon meghatalmazást, hogy a' koronaörök esküjét elfogad-hassa. Olvastatott tovább két k. leirat: a) a' köz mun-kák szabályozása, b) a' koronaörv választás helybenha-gyása iránt. Értesíté ezután a' fens. Nádor az ország Rdeit, hogy kir. biztos ö. cs. k. Fens. mihelyt a' concer-tált t. cikkek fölterjesztve lesznek, az országgy. -bere-kesztés idejét kijelölendi. Tudósítást tön országbíró ö exja mint a' concertatiói biztosság elnöke, hogy az elő-beszédből a' kérdés alá vont incisum kihagyását a' nm. kancellaria is kívánja, a' magyar nyelv iránti cikkekben pedig az alkotandó t. cikkek latin nyelvre fordítását a' Ht. tanács utján az illető t. hatóságokkal közöltetni, ugy-szinte Horvátország követe által e' részben szorgalma-zott 's a' földi táblában elfogadott kifejezési változtatá-sokat tétetni kívánja. Viszszavonulván erre a' t. RR. tu-lajdon teremőkbé, az ország közszükségei földözése i-ránti válaszüzenet hitelesítése után a' fens. elnök érte-síté a' nm. táblát, hogy k. biztos ö. cs. k. Fens. az orsz. Rdek küldöttsége üdvözlését déli órákban a' primási pa-lotában elfogadandja, mi a' tegnapi küldöttségre biza-tott. Eltávozván a' fens. Nádor, az elnökséget ország-bíró ö. kegy. folytató. A' számos felolvasást és hitele-sítést mellőzve, csak fontosb tárgyalásit emelhetjük ki a' délutáni négy óraig tartott ülésnek; a' honositandók iránt a' m. FRR. som a' kezdeményi jog fejtegetésébe ez-uttal ereszkedni, sem e' jeles jogot csonkítani nem kí-vánván, egyedül jelenleg a' honositandók folyamodásit kívánják elmellőzni. A' hitelintézet körüli fölírás-ja vas-lat hosszú 's keserű vitatkozásokra vezetett, mellyek leginkább a' bizodalom és bizodalatlanság határai, a' hivatalnokok függése 's a' kormány eljárása körül fo-rogtak 's azon végzésre vezettek, hogy a' fölírás ezen módon fel nem terjeszthető, 's azért szölytassanak fel a' RR. hogy attól elállani sziveskedjenek; ha pedig ezt ten-ni nem akarnák, akkor rövid fölírásban kéressék meg ö Fels., hogy az előbbi fölírásit kegy. elfogadni méltóztat-sék. Egy órákor a' fens. Nádor ismét megjelenvén, két rendbeli k. k. leiratot kihirdetett: a) az ausztriai tar-tományokban meghalálozott magyarok hagyományai-

bóli leluzások, 's a' katonai élelmezés tárgyában. A' k. Biztos üdvözlésére küldött válaszmány nm. szónoka je-lentést tön. Az ország közszükségei földözése iránt 3-dik rdi üzenet el nem fogadtatván, a' m. FRR. előbbi né-zeteik mellett maradtak; hosszasb vitatkozások támad-ván a' fölül, köziratra bocsáttassék vagy azonnal tanács-kozás alá vétessék e' az üzenet? Ezenkívül az abban fe-szegetett 's a' felső táblától megtagadott kezdeményi jog körüli keletkezvén hevesb viták, végzésé lön: hogy most, az országgyűlés végével e' fontos kérdés tárgya-lásába ereszkedni épen nem kívánnak a' m. FRR. hanem kétségtelen alkotmányos jogaikhoz r a g a s z k o d v á n, a' somma iránt előbbi véleményök mellett maradnak. A' középponti vasut felüli üzenetben javasolt orsz. választ-mányt a' FRR. elfogadták, mint a' t. javaslatot is. A' ma-gyar nyelvi concertált t. cikkre nézve előbbi nézeteik-nél maradván, a' nm. kancellaria által tett észrevétele-ket alaposak 's elfogadandóknak tartják. A' középpon-ti vasut-felírásban a' parallelákra nézve történt hivatko-zást az előbbi felírásra egy gr. aggasztónak 's mintegy az utóbbi végzéssel ellentétben állónak gondolván, az eziránt történt észrevétel egy rendi küldöttségnek már szinte országgy. divatból kiesett küldetését okozá; azon-ban egy földi küldöttség által adott felvilágosítás a' ma-gában ugy is nem fontos tárgyat könnyen kiegyenlité. Némelly felolvasások után a' m. FRR. eloszlottak, esti hat órákor ismét összegyűlendő

Elegy ülésben, hol az átmenet iránti k. kir. leirat hirdettetett, a' középponti vasut tárgyában pedig felírás felterjesztették.

339d. ker. ülésb. nov. 10kén tanácskozási leg-első tárgy volt a' folyóhomok iránt érkezett k. k. válasz; melly általánosan elfogadtatván, erről a' FRR. azonnal elkészített 's hitelesített rövid üzenetben értesítettnek. Ezután az orsz. ajánlat iránti 3d. üzenetet hitelesíték.

274d. orsz. rdi ülésb. nov. 10kén, mindenekelőtt a' hátralevő orsz. napló megbírálása közmegállapodás szerint Pozsony megyének két és a' város egyik köve-tére bízott. Azután a' folyóhomok iránt érkezett üze-net került elő, melly a' RRhez átküldetett. V é g r e az 1836: 24. t. cz. foganatosítása tárgyában érkezett k. k. válasza kelt határozat olvastatott fel, 's az orsz. irat-ok közé tétetni rendeltetett. Ezután a' RR. elegy. ülés-be távoztak, visszatértök után pedig az érkezett k. k. leiratok 's a' concertatió választmány jelentése ki-hirdetnek vételvén, ker. ülésre utasítottak. Folyta-tólag a' nm. személynök tudatá a' RRkel, mikép az ér-kezett directorium rendelete szerint a' tegnap kineve-zett orsz. választmány déli 12 órákor a' primási belső palotában fens. cs. főhg. Károly kir. biztossá tértelked-ni fog. Ezután B. m. követe indítványára felszólítottatni rendeltettek a' FRR., hogy a' középponti vasut tárgya-ban átküldött üzenet és törv. javaslat iránti nézeteiket a' RRkel, miszerint a' felírás minélelőbb fölterjesztethes-sék, közleni sziveskedjenek. T. m. követe pedig az il-lyismus tárgyában készített felírás fölterjesztését, mellyre már a' két tábla közti egyezés rég megtörtént, szorgalmazta. Végre a' kerületben az orsz. ajánlat irán-ti 3dik üzenet vétetett föl. Egy m. követe azon elv fen-tartása mellett, mi e' munkálatban közmegegyezés ut-ján kimondatott, indítványt tön a' FRR. által ajánlott 1 millió elfogadására, de 3 megyénél több ennek pártol-lására nem nyilatkozott. 'S miután a' koronaörök és a' folyóhomok megállása iránti t. javaslatok a' concert. választmányhoz utasítottak, az ülés nyomban

Ker. ülésé alakult. Itt legelsőben a' kancellariá-nak concertatiókor tett észrevételei vétettek föl. Az elő-beszédben tett észrevétel elfogadtatott. Ellenben a' ma-gyar nyelvre tett észrevételek fölött élénk és keserű nyi-latkozatok történtek, különösen azon kívánatra, hogy a' törvényben nyilván tétessék ki, miszerint a' törvény-nek latin és a' hazában levő más anyanyelvekre leendő hiteles fordításáról gondoskodás tétetik. G. megye kö-vete egész keserűséggel elmondá, mikép a' magyar nyelv ügye az orsz. gyűlés végperceiben a' helyett hogy elő-mozdították, visszalépést akarnak benne elkövetni, a' kormány azt, mit multkori leiratában megengedett, most tettét megbánva visszavonja. Ha ezen kívánatot elfogad-nók, akkor a' nemzetiség ügye sokkal rosszabb állapotba tétetnek, mint 1836. vala; m e r t i g y a' magyarnak 5 vagy több nyelven is lenne hiteles törvénye, 's ugyan ki állhatna jót olly törvény hitelessége iránt, mellyet a' t. -hozás nemcsak meg nem vizsgálhata, de még nem is látott; annál fogva, ha ennek kihagyását el nem érhet-jük, inkább kíván az 1836ki állapotban maradni; 's stb. Az utána szölyt Cs. m. követe fájdalmasan emlité, hogy a' kormány azt, mit egy kézzel ad a' nemzetnek, a' má-sikkal visszaveszi; elmondá tovább: mikép az első kir. leirat sok keserűségnek vevő elejét a' nemzetben; mond-

hatom, mindazon kedvezést, mellyet a' kormánytól a' 2dik k. k. leiratban nemzetiségünk ügyében nyertünk, drága áron vásárlottuk meg, de nem is mondhatom azt nyereségnek, mert mit e' részben akkor a' kormány tett, kötelessége vala; véleményem az, hogy a' magyar kí-rály nem tagadhatja meg a' magyartól, hogy nemzeti nyelve diplomatikaivá ne váljék, 's stb. különben ö fels. 2d. k. k. válaszbán kimondja, mikép az iránt, hogy a' tör-vények más nyelvekre fordíttassanak, gondoskodni fog, ez azonban törvénybe nem tartozó, mert e' mellett meg-hagyja, hogy az országgyűlés nyelve egyedül magyar legyen. Megvallom, ezen kívánat meglepőleg hatott rám, ezt a' k. válaszból, hogy ennek törvény anyagának kell lenni, semmi módon kiokoskodni nem bírom; e' mel-lett azonban a' legujabban érkezett k. válaszbán azon nyilvánítás, hogy a' törvények latin és más nyelvekre hitelesen fordíttassanak, igen sujtó állapotba helyzett; annak okát hogy az élő anyai nyelvekre fordíttassanak, látom, de annak, hogy diák nyelvre is fordíttassanak, o-kát, bár mennyire gondolkoztam, felfogni képes nem voltam, mert ugyan van e' hazában valaki, ki dajkája emlőiről a' diák nyelvet színá be, kinek számára lenne tehát a' latin törvény? most jut eszembe az illy párt; ennek kedveért kíváná a' kormány latin hiteles fordítás-ban a' törvényt, mert fel azoktól, kiktől félnie legke-vésőbb sem kellene, 's stb. nemzetiségünket minden áron fen kell tartani; annál fogva határozatban kijelenteni akarom, hogy e' kívánatra semmi esetre nem állunk, 's ha ebben a' FRR. megyeznek, a' kérdéses fordítás meg-említésének törvényből kihagyását felírás utján szor-galmazzuk. Ez érdemben a' kormány jelen működésé-nek felhozása mellett többen nyilatkoztak; megemlít-tetett, miszerint 1836ban, midőn az eredeti t ö r v é n y diák volt, egy szó sem tétetett arra, hogy az magyar nyelvre fordíttassék, 's stb. végre Cs. m. javaslata elfo-gadtatott, 's azon szavak kihagyására hathatós lépések tétetni rendeltettek. Továbbá jelentés folytában az iránt értesültek a' RR., miszerint a' nm. udv. kancellaria a' kapesolt r é s z e k helyett Horvátorsz. szölyt törvény-be foglalni nem akarja, mivel a' k. válaszbán kapesolt részek említettnek; erre nézve a' vélemények többsége abban központosult, hogy a' RR. a' kapesolt részek a-latt csak Horvátországot, nem pedig Pozsega, Verőcze, Szerém megyéket, mellyek többi magy. megyéhez hason-lók 's külön követeik vannak, értik; azonban jövendőre támadható zavarok elhárításavégett Cs. m. javaslata a' törvényt akép kívánják szerkesztetni: „a' kapesolt ré-szeknek tartományi közgyűlésben választott követei“ a' többi észrevétel azonban 's a' 6 év megemlítése is elfo-gadtatott. Ezen megállapodás azonnal üzenetbe foglal-tatott. Ezután a' RR. elegy ülés re hívtak; honnan visszatérvén

Orsz. ülésben a' legujabban érkezett k. k. vála-szok, különösen a' katonai élelmezés és szállásozás tár-gyában érkezett, kihirdetettek. Ezután

Ker. ülésben Palóczy ker. jegyző által hitelesít-tetett a' m. udv. kancellariának concertatiókor tett ész-revételeire készített üzenet; 's a' közmunkák szabályo-zása iránt érkezett k. válasznak a' törv. javaslattalí ősz-szegegyeztetésc rendeltetett. A' most hitelesített üzenet pedig mindjárt

Orsz. ülésbe vitetett 's a' FRRhez átküldetett. Ezt azonban a' FRRtől átküldött válaszüzenetek felolvasása előzte meg, t. i. a) az ország közszükségei fedezése töb-bi része iránti 2dik válaszüzenet. b) A' hajózás és vizen szállítás akadályainak megszüntetése, és c) a' magányo-sak által kiszolgáltatni szokott kényszerítő előfogatok megszüntetése iránti t. javaslatokra nézve kijelenték a' FRR. mikép ezeket idő - rövidség miatt nem tárgyal-hatják. Ez utóbbira B. m. követe megjegyzé, mikép ott, hol a' szegény adózó nép sorsáról van szó, hol az erő-szakos visszaéléseket megszüntetni kellene, ott nincs idő, ám lássa a' haza, hogy ezen tárgy a' FRR. kezei közt tört szét. Utána szölyt T. m. követe pedig figyelmez-tette a' RRket, hogy miután az előfogató-bér meghatáro-zás tisztán a' megyék hatalmában áll, a' körülmények-hez képest a' bért olly magasra szabhatják, mi által ezen kényszerített előfogatok megszüntethetnek. Végre K. m. követe kijelenté, hogy, miután megyéjében az előfoga-tok már megszüntetvék, a' FRR. ezen nyilatkozata által a' fenálló gyakorlattól küldőji eltérni nem fognak; ez értelemben még többen is nyilatkoztak. Ezen szóbeli-üzenet által jelenték a' FRR. mikép a' középponti vasut tárgyabeli üzenet, felírás és t. javaslatban megegyeztek, csupán az 1843. jul. 3kán tett felírásra hivatkozás ki-hagyását kívánják. Mire a' RR. csodákozásukat feje-zék ki, hogy a' FRR. most azt, miben multkor meg-egyeztek, ellenzik. Nem hiszem ugymond P. m. követe, hogy a' FRR. akaratja minden órában változó; ezen el-

lenzés alatt valamely alattomos machinationnak kell rejleni, 's annál fogva kiküldendő választmány által azonnal felszólítani kívánta a' FÖRRET, hogy ezen kívánattól, miután az egyezés megtörtént, álljanak el. Az indítványt számosan pártolák. Cs. m. követe kifejté, mikép ezen felírásban a' párvonal-eltiltásról említés sincs, csupán arra kértük meg ő felségét, hogy addig, míg a' vasutak iránt specialis törvényben nem rendelkezünk, vaspálya-építhetésre senkinek engedelmet ne adjon. 'stb. Ennek folytában a' nm. elnök által kinevezett választmány Fogarassy Mihály nagyváradi káp. követe szónoklata mellett azonnal átküldetett; közben jelentetett, mikép a' FRR. a' magyar nyelv tárgyában legközelebb átküldött üzenetet elfogadják. Ezután a' FRRdi küldöttség előterjeszté, mikép a' középponti vasut iránti felírásban az 1843d. Julius 3kán fölterjesztett fölírásra hivatkozást elfogadják, mennyiben t. i. a' felírásban ollyasmi foglaltatik, mi e' tárgyban a' közegyezség mellett megtörtént, 's a' jobb parti vasut létesítését nem gátolja. A' küldöttség eltávoztá után, P. m. követe megjegyzé, mikép a' felírásra más értelemben nem hivatkozhatni, mint az mult évi Julius. fölterjesztetett. Többen még a' FRR. eljárása ellen erős kifadásokat használtak. B. m. követe ujabban megemlíté, mikép a' kérdéses fölírásban a' párvonal-eltiltás egy szóval sincs említve, hiszen ugymond, az a' kedvelt gyermek, a' jobbparti vasut még 1838b. megkapta az engedelmet 'stb. Végre a' nm. személynök a' RR. megegyezése következtében megüzenetét a' FRRnek, mikép a' RR. ezen tárgyat befejeztnek tartják.

Ker. ülésb. Ghiczy ker. jegyző által a' közmunkák szabályozása tárgyában érkezett k. k. válasza készített üzenet hitelesített; melly a' nyomban tartott

Orsz. ülésbe beadatván, a' FRRhez azonnal átküldetett. Végre az orsz. ajánlat iránti 3dik frdi válaszüzenet mutatott be; mellyben kijelentik, mikép az alkotmányos jogok taglalásá ez uttal mellőzvé, a' somára és többire előbbi nézeteik mellett maradnak.

272d. országos rendi ülésben november 10kén esti 6 óraker az itélőmester felolvasá a' vegyes ülésből áthozott k. k. választ az átmenet tárgyában; azután k. személynök ő nmlga jelenté, hogy a' FRR. a' közmunkák iránti törvényjavaslat minden pontjaiban megegyezvén, az concertationa eresztendő. Ezután az ülés

Kerületivé változván az elnökség bemutatá a' határszéli biztosságoknak 1840 ótai személyzet-állapotát; 's mennyiben némely helyek megürültek, némely helyeket betöltő-egyedek pedig kir. hivatalban vagynak, felszólíá a' RRet: hogy azon helyek betöltése iránt intézkedni méltóztassanak. Minek folytán a' kijelölt helyeknek szavazat utján betöltése a' köv. napon tartandó ker. ülésre halasztatott.

273d. frdi ülés november 11kén elegyessé alakulván következő kegy. kir. leiratok olvastattak fel: a) vallásbeli pontok, b) az 1840: 22d. törvényczikk módosítása, c) a' katonai kihágások tárgyában. Ezután országbíró ő excaja a' concertatio további folyamáról tudósítást tevén, a' koronaörök, közmunkák és folyóhomok körüli esekélyebb észrevételek felolvastattak 's később a' RR. által is elfogadtattak. Viszszavonulván termőkebe a' t. RR. tárgyalaték a' városok ügyébeni 9ik üzenet mellyre rövid felelet határozatott, az előbbi nézeteknél maradá 's a' kérdezett felelősség elvállalása mellett. Az orsz. pénztár állapotja iránti 2ik üzenet elfogadtatott. Hitelesítették a' honosítás iránti válaszüzenet, 's a' Ludovicea, valamint a' magy. tud. társaság javára tett adakozások becikkézése elfogadtatott. Az iparegyesület, 's a' természettudományi társ. iránti üzenetek mult határozat következtében, melly minden új tárgy felvételét ellenzi, elmellőztetett. Eltávozván a' fens. Nádor, többféle olvasás történt. Tárgyalatván ezután a' színház ügye, mellynek elnökségét gr. Széchenyi István, mint az eddigi elnök Gyürky Pál ő kegy. megköszönte, a' vallás tárgyában némely pontok elfogadtattak, némelyek jövő országgyűlésre halasztattak. Az átmenet tárgyában megtörténvén a' vég hozzájárulás, a' görög nem egyesültek keserű panaszaikra, hogy ezen törvényben rólok említés épen nem tétetik, jelenleg ugyan változás már nem indítványoztathatik, azonban ő cs. kir. fens. kegy. ígérletét nyilvánítá, hogy alkalmas helyen 's időn ezen kérelmet pártolni fogja. Egyezés törtévé a' katonai élelmezés és szállás iránti k. k. válasz körül, az országos határszéli biztosságokhoz a' t. RR. által választott tagok neveinek felolvasása után, ő cs. k. fens. a' m. FRR. részéről tagokat is kinevezé.

340d. ker. ülésb. nov. 11kén reg. 8 1/2 óraker. tanácskozás alá vétetett a' vallásbeli átmeneti felírásra érkezett k. k. válasz. Erre nézve B. m. javaslatára abban történt a' megállapodás, hogy miután remélhető,

miszerint a' fölterjesztett vallásbeli tárgyból törvény lesz, 's így az átmenet, a' zólyomi eset 's a' most említett t. javaslat egy fejezet alá foglaltatva a' bevezetés e-kép szerkesztessék: a' bécsi és linzi békekötések alappján készült 1790: 26. t. cz. következőkkel módosítatik 's illetőleg bővítettik, mihez leendő járulásra a' FRR. rövid üzenetben felszólítandók, hogy a' vallásbeli t. javaslat illy formában bocsátassék concertatio alá. Tárgyalatott tovább 's elfogadtatott a' lehozási díj iránti k. k. válasz: a' katonai élelmezésre kelt k. k. leirat pedig tudomásul vétetett. Fölvétetett azután az ország. ajánlat iránt átküldött 3 frdi válaszüzenet. A' RR. a' nélkül, hogy a' válaszüzenet vagy az alkotmányos jog gyakorlásának taglalatába ezutal bocsátkoztak, előbbi határozatukat általános maradjonall megtartották. Végre arról támadt szó: vajjon a' vallásbeli ügyben most hozott határozat addig, míg a' zólyomi eset nem tárgyalatik, 's a' mart. 25k. k. k. válasza fölterjesztett felírás iránt a' k. k. válasz ki nem hirdettetik, hitelesítették é? némelyek nemmel feleltek, a' többség azonban a' FRR-nek megüzenetelni határozta, hogy a' vallásbeli átmenet tárgyában érkezett k. választ elfogadják, a' törvény-szerkezet stílusára pedig válaszukat fontartják akkorra midőn a' zólyomi esetet 's a' többi vallásbeli tárgyban érkezendő k. választ tárgyalás aláveendik.

273d. orsz. frdi ülésb. nov. 11én reg. a' zólyomi eset iránti 's a' Részek viszsza kapcsolattása érdemében érkezett kir. válasza kelt határozat kinyomatása szorgalmaztatott. Azután a' RR. elegy ülésre hivattak; honnan viszsza térvén, a' vallás, 1840: 22. t. cz. módosítása és a' katonai kihágások tárgyában fölterjesztett felírásokra most érkezett k. k. válaszok kihirdettettek 's a' concertationalis választmányban a' m. udv. kancellaria által a' koronaörökrül 's közmunkák szabályozásáról szóló t. czikkre tett észrevételek felolvasatván, azonnal el is fogadtattak. P. m. követe a' közmunkák mennyiségire nézve előadá, hogy akkor, midőn ezen t. javaslat fölterjesztetett, azon reményben voltak a' RR. hogy a' pénzügyi munkálatnak kedvező eredménye lesz; ezért a' közmunkák fele az orsz. főigazgató felügyelőse mellett, orsz. közczélokra rendeltetett, azonban láthatni, miképen a' pénzügyi munkálatnak jelen orsz. gyűlésen legkisebb sikere sem lesz, a' törvény szelleméből indulva kívánta, hogy a' közmunkák, mik a' szegény adózókra igen terhesek, felére csökkentessenek. Azonban eziránt, mivel már a' közegyezség végképen megtörtént, újabb intézkedés nem eszközölthetett. —

Ker. ülésb. a' vallás iránt most érkezett k. választ vétetett tanácskozás alá, mellyet a' RR. elfogadván, azon nyilvános kijelentés mellett, hogy a' többi vallásbeli tárgy 's azok iránti indékedést, mikro kedvező k. válasz nem érkezett, jövő orsz. gyűlésre magoknak fentartják. Ugyszinte a' esődtörvények módosítása tárgyában most érkezett k. k. választ is elfogadták. Ezután a' beszegellő helyekre 's határszéli biztosságokra kiküldött országos választmány kiegészítésére köv. tagok választattak; a' beszegellő helyekre dunáninneni kerületből: Batthyányi Ferdinand Nyitra, Kubinyi Ferencz Nógrád és Fehérvári Miklós Hont; a' tiszántulibul Csernovics Péter Arad és Szegheő József Csongrád; a' határszéli biztosságokhoz a' Krassó 's Erdély közti határvidekre Karácsonyi László Torontál; a' stájerországi határvidekre Kerkápolyi István Zala, Szabó Kálmán Győr, és Perczel Móricz Tolnamegyék követei. Végre a' katonai élelmezési k. k. válasza köv. határozat keletkezett. „A' KK. és RR. a' katonai élelmezés és szállás iránti k. k. válasza f. h. 10röl kelt k. k. választ azon értelemben vevén, hogy valamint az élelmezési és szállás iránti terhek megszüntetésének elvét, úgy az e' végelt nov. 5 kelt fölírásban megajánlott általános váltásági öszszeg is ő Felsége úgy, mint eziránt a' t. RR. említett fölírásukban határozottan nyilatkoztak, kegyelmesen elfogadni méltóztatott: az eképen megállapított elvnek a' megajánlott öszszeg alapján leendő alkalmazására nézve megkivántató további intézkedés tárgyalását a' jövő országgyűlésnek adják át. — Ezen most tárgyalat dolgok iránti határozatok azonnal üzenetbe foglaltatván, az illető ker. jegyzők által hitelesítés alá adattak.

Orsz. ülésb. legelsőbb a' FRRtől átküldött válaszüzenetek olvastattak fel; a' muzeumra, Ludoviceára 's m. tudós társaságra tett ajánlók neveinek törvénybe iktatásáról szóló t. javaslatokat pedig a' FRR. mint ollyakat, mellyekre bizton tudhatni, hogy ő Fels. legkevesb észrevétele sem leend, időrovidség miatt egyenesen a' concert. választmányhoz vélték utasítandónak; miben a' RR. is megnyugodtak. Ennek folytában N. m. követe a' FRRet felszólítatni kívánta hogy a' m. kir. természet tudományi társulat törvénybe iktatása iránt minelőbb nyilatkozzanak, és szóló vélekedése szerint a' FRR. az

említett t. javaslatához annyival is inkább járulhatnak, mivel a' most említettekhez hasonló természetű levén, ő Fels. ezen társulatot már kir. jóváhagyásával megerősítette. T. m. követe hasonló az iparegyesület becikkézettetéséről szóló t. javaslat iránti földi nyilatkozatot sürgeté. Ezek folytában azonban egyik itélőmester tudatá a' FRR. azon határozatát, miszerint időrovidség miatt semmi új tárgyba, mint az iparegyesület, és a' magyar kir. természettudományi társulat becikkézettetéséről, szóbeli bíráskodásról, népvéletről 's a' pótlólag átküldött sérelmekről szóló üzenetek és t. javaslatok tárgyalásába nem bocsátkoznak. Ezen nyilatkozat meglepőleg hatott a' RRre, némelyek az által a' képviselői tábla kezdeményi jogát látták megsérteve. Cs. m. követe sérelmesnek találta azon szokást, hogy a' FRR. az átküldött üzeneteket hetekig magoknál tartják, 's most az országgyűlés végperceiben azt mondják, hogy időrovidség miatt nem tárgyalhatják 'stb. Elmondattott tovább, mikép a' kölcsönös méltányosság fenntartása mellett igénylik a' RR., hogy a' FRR. az átküldött üzeneteket tárgyalás alá vegyék. Végre szóbeli üzenet mellett a' FRRet felszólítatni határozották, hogy az iparegyesület 's természettudományi társulat becikkézettetéséről szóló t. javaslatokat tanácskozás alá venni sziveskedjenek, azon kijelentés mellett, mikép a' RR. a' FRR. ezen eljárását sérelmesnek tekintik. Ezután a' legutóbbi kerületben előfordult tárgyakról szóló üzenetek 's felírásai javaslatok vétettek föl; a' határszéli biztosságok kiegészítésére választott tagokhoz, a' stájerországi és karnióliai határvidekre Horvátország résziről a' nm. kir. személynök Miksics Imre horvátországi itélőmestert nevezte ki; többnyire a' kerületi sz e r k e z e t változatlanul hagyatott. —

Ker. ülésb. az imént átküldött válaszüzenetek közül tanácskozás alá vették a' RR. a' honfúsítás tárgyában tett frdi 2dik válaszüzenetet. B. m. követe csudálkozását fejez ki azon modorra, hogy most a' FRR. e' tárgynál és másutt azt mondják üzenetükben, miután a' tárgyat vitatás alá vették, hogy időrovidség miatt a' t. javaslat érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozhatnak, pedig e' helyett és azon idő alatt szinte a' honfúsítandókat egyenkint tárgyalás alá vehették 's kimondhatták volna: ezt beveszszük, ezt nem: én a' FRR. ezen politikáját át nem láthatom, 's mint mult alkalommal kimondattott, úgy most is átüzenetelni kívánom, hogy sajnos tapasztalják a' RR., mikép a' FRR. a' fenálló törvény engedélyezése mellett a' nemzetet százados gyakorlatában akadályoztatni meg sz ü n n e k, egyébiránt a' FRR. modorát jogszerűnek el nem ismerik, annyival is inkább, mivel a' t. hozás ezen törvényes jogától el nem állott: annál fogva szólíttassanak fel a' FRR. ujabban, hogy ez érdemben egyes szándekukat jelentsék ki. Sz. m. követe pedig a' kezdeményi jogra megjegyzé, mikép e' tábla százados gyakorlatától elállani nem fog, azonban e' kérdést az országgyűlés jelen stadiumában vitakozás terére bocsátani nem akarják. 'stb. Ezen előterjesztések közhelyesséssel fogadtattak, 's a' kifejtett nézetek üzenetbe foglaltatván a' FRRhez átküldetni rendeltettek.

Orsz. ülésb. a' FRR. szóbeli üzenet mellett tudaták a' RRel, miszerint a' vallás tárgyában nov. 9 és 10röl érkezett k. k. válaszokat úgy a' esődtörvények módosítása iránt érkezett k. k. választ a' RR. értesítőse nyomán elfogadják, 's így mindnyája concertationalis választmányhoz utasítottatott.

Ker. ülésb. Palóczy ker. jegyző által a' honfúsítás tárgyában készített 3. üzenet Ghiczy ker. jegyző által pedig az ország ajánlat 's az orsz. pénztár jövedelmei beszédés 's kezelése tárgyában készített 4dik üzenet hitelesített. Ezután hitelintézet iránti válaszüzenete a' FRRnek jöve tanácskozás alá. P. m. követe csudálkozását jelenté, hogy miután ezen fölírásban leginkább az van kiemelve, miszerint a' felelősségre nézve a' kormány legkisebb figyelmet sem akar fordítani, a' FRR. a' fölírás fölterjesztését ellenzik, holott ezen felelősség eszméjét az orsz. igazgatóságra önmagok állították fel. Némelyek azon oknál fogva, mivel a' dolog érdeme itánt nincs a' két tábla közt különbség, csupán a' szavakat kívánják a' FRR. megváltoztatni, miután a' hitelintézet létesítése közkívánat, a' czél-elérés végett a' földi kívánat következtében rövid fölírásban kívánták a' fölterjesztett t. javaslat megerősítését szorgalmazni; azonban a' nagy többség az előbbi szerkezetet tartotta meg. Ennek végeztével a' RR. elegy ülésbe hivattak, honnan viszsza térvén —

Orsz. ülésben a' m. udv. kancellariának concertatiokor a' vallásbeli és esődtörvény iránt tett észrevételei felolvastattak 's elfogadtattak. A' Ludoviceára, muzeumra 's m. tud. társaságra tett ajánlatok becikkézettetéséről szóló t. javaslatokra nézve pedig kijelenté a'

kancellaria, hogy azoknak, mivel még ő Föls. elibe nem terjesztettek, törvénybe iktatásához nem járulhat, miben a RR. szinte megnyugodtak. Ezután az itélőmester megbízása folytában jelenté, mikép a FRR. a RR. felszólítása következtében újabb is tudatják a RRkel, miszerint az országgyűlés jelen stadiumában az újabb tárgyak vitatásában nem bocsátkozhatnak, maradván mind két tábla előbb kifejtett nézetei mellett. Folytatólag az előbbi kerületben hitelesített két üzenet vétetett föl, mellyek a FRRhez azonnal átküldettek. A FRR. pedig jelenté, mikép a fentebb említett concertat. észrevételeket részükéről is elfogadják. Ezután a színházügye olvastatott föl, mellyre nézve a RRek előbbi határozatuk mellett maradtak, egyszersmind kijelentették, hogy egyedek gyanúsítása szándékukban soha sem vala. Egyébiránt mennyiben Széchenyi István gr. a nemzet bizalmát megköszönte, helyébe a nemzeti színház teljes hatalmu igazgatójának közegyetértéssel gr. Ráday Geodeon Pestmegye követe kiáltatott ki, 's ez a FRRnek megüzentetni határozatott, kik későbbi üzenetükben szinte megegyezésüket jelenték. Folytatólag pedig szóbeli üzenetben az iránt értesítettek a RR., mikép a FRR. a honfűsítésre nézve előbbi határozatjuk mellett maradnak. A RR. a FRR. ezen eljárása ellen, mellyel a képviselői tábla kezdeményi joga csorbítottatik, óvásukat nyilvánították. Továbbá a FRR. szinte jelentették, mikép az orsz. ajánlat iránt most is előbbi nézeteik mellett maradnak; a RR. is. Végre tudaták a RRkel, miképen a m. FRR. az orsz. biztosság kiegészítése tárgyában készített üzenet, fölrás és t. javaslatba beegyeztek, egyszersmind a FRR. részéről kinevezett tagok neveit közölték. B. m. követe ez alkalommal oda irányzá ohajtását, hogy valahára ezen biztosságok eljárása végrehajtassék és csipős humorral fejtegeté a kormány e tárgykörüli eljárását. A ker. választmány által szerzett szükséges adatok az ország levéltárába letétetni rendeltettek. Az országház terve megbirálásától pedig a fens. Nádort, ki más tömérdek tárggyal van elfoglalva, a RR. B. megye követe javaslatára terhelni nem kívánván, az e tárgybani orsz. választm. elnökre bízott meg, úgy hogy a pályázási határidőt egy évvel meghosszabbítván, a pályázásra hozzá beérkezett terveket a legközelebbi orsz. gyűlésnek mutassa be. Ez később a FRRel is közöltetett; mihez járulásukat azonnal kijelentették. Ezután a RR. elegy. ülésbe hívtak, 's az ülés esti 8 1/4 óraker eloszlott.

273d. frdi ülésb. nov. 12kén reg. 8 óraker. A délutáni három óraig tartott ülés többször elegyessé változott át, mellyben országbíró ő exca a concertatio folyamáról jelentéseket tön 's a nm. udv. kancellaria észrevételeit és nehézségeit előterjesztvén, a két tábla azokrul teremeiben elkülönözve tanácskozáns nézetit az itélőmester ur által szóbeli üzenetekben kölcsönösen átküldvén, minden pont iránt végre az egyezés bekövetkezett; minek befejeztével a fons. Nádor kir. Biztos ő cs. k. Fönségének azon szándékát nyilatkozta: hogy az országgyűlést holnap, általa meghatározandó és szokott módon az ország Rdeinek tudokuladandó órában ünnepélyesen berekesztendi a t. czikk szentesítése után. Az e szertartásnál eljárandó küldöttségek kinevezése után ő cs. k. fons. az ülést eloszlata 's ez által a nmg. tábla törvényhozái működésit befejezé.

273d. orsz. ülés nov. 12kén reg. 8 óraker. Ülés kezdetével a nm. kir. személynök a RRket elegy ülésbe hitta; honnan visszatérvén a m. udv. kancellariának concertatiókor a magyar nyelvre tett észrevétele olvastatott föl, miszerint „a kapcsolt Részek“ kifejezéshez tovább is ragaszkodik, 's ahoz, hogy e helyett „a kapcsolt Részeknek tartományi közgyűlésből választott követei“ törvénybe iktatassék, ez alkalommal sem járulhat. Erre Cs. m. követe kijelenté, hogy miután azon pont, melly a legnagyobb megütközést okozta, már kedvezőleg elintéztetett, ezen szavakon miket a gyakorlat rég megmagyarázott, megnyughatnak a RR., mivel ez alatt sem érthetik más, mint mit a RR. önszerkezetükben kifejeztek; én részemről mond szónok, kijelentem, hogy a kapcsolt Részek alatt egyedül Horvátországot értem és csak azon követeket, kik a tartományi közgyűlésen választatnak, mert a horvátországi kir. városok követei már ez országgyűlésen magyarul szóltak; nem értem a kapcsolt Részek alatt Pozsega, Verőcze és Szerém megyéket, ezeket hasonlónak tartom bármely más magyarországi megyével, melly véleményhez a RR. mindnyájan csatlakoztak, egyedül Horvátország egyik követe nyilatkozta ki, mikép a 3 megye törvényink értelmében a kapcsolt Részekhez tartozik, mert azok alsó Slaonjának nevezetnek 'stb.; hasonló értelemben nyilat-

zott még Verőcze és Pozsegamegye követe is; végzőkép azonban a nm. kir. személynök a es—di előterjesztést mondotta ki. Ezután a váltótörvény-módosítás tárgyában érkezett k. k. válasz kihirdetettnek vétetett; 's azon fölrásijavaslat, mi mellett a törvények ő Föls. elibe terjesztendők, a FRRhez átküldetett.

Ker. ülésb. a váltótörvények módosítása tárgyában most érkezett k. k. válasz jöve tanácskozáns alá, 's a véghelyek említése kihagyatásában megegyeztek a RR. azon oknál fogva, melly a k. k. válaszban foglaltatik, hogy t. i. még nem tudni, a véghelyek belső adminisztratiója végett ott ezen törvények mikép alkalmazhatatnának, 's azért tudomásnyerés végett jövőre halasztatott; e részbeni rendelkezés tehát a jövő törvényhozásnak tartatott föl; most pedig a k. k. válasz egész kiterjedésében elfogadtatván, iránta az üzenet nyomban elkészítetett 's meghitelesítetett.

Orsz. ülésb. fölvétetett a most hitelesített üzenet 's a hiteltézet tárgyában készített 2dik üzenet, mellyek a FRRhez nyomban átküldettek, kik később tudaták a RRkel, miszerint az elsőt elfogadják, a másodikra nézve pedig előbbi nézeteikhez ragaszkodnak. A RR. is. E' szerint a váltótörvények módosítására teendő t. javaslat a concertationalis választmányhoz utasított. Közben még azt is tudaták a FRRk a RRkel, mikép a katonai élelmezés tárgyában érkezett k. k. válasza készített határozatban 's azon fölrási javaslatban, mi mellett a törvények ő Föls. elibe fölterjesztendők, megnyugosznak. Később a RR. ismét elegy ülésbe hívtak; honnan visszatérvén, a m. udv. kancellariának concertatiókor a váltótörvényekre tett észrevétele fölolvastatván, azonnal elis fogadtatott. Ezután a nm. kir. személynök tudatá a RRkel, mikép kir. biztos cs. kir. Fönségét multkor kinevezett orsz. választmány fogja a primási belpalotából az ország házához föl, 's a szokott szertartások után visszakísérni, egyszersmind a directorium 's eddigi szokás szerint ő cs. kir. Fönségének az országház ajtaja előtti fogadtatására egy más orsz. választmányt nevezett ki. Utóbb tartott kerül. ülésben a kerületi elnökség bevett szokás szerint a RR. nevében a ker. jegyzők és naplövivőknek másfél év alatt a közügyekben tett fáradságukért köszönetet nyilvánítá, mihez még a t. RR. közérzése is csatlakozott.

Orsz. ülésb. a FRR. itélőmester által arról értesíték a RRket, hogy a concertationalis észrevételekhez járulnak. Ezután a RR. ismét elegy ülésbe hívtak, a most említett fölrást fölterjesztendők, onnan pedig a RR. kir. személynök ő exc. vezérlete alatt Nádor ő fonségéhez bucsuvételre mentek, egyszersmind a nemzet forró háláját tolmácslandók, az országgyűlésnek mely bölcseséggel vitt vezérleteért.

Utolsó elegy ülésb. nov. 13kán reg. 9edfél óraker nádor ő Föns. tudatván az orsz. Rdeivel, mikép ez utolsó gyűlés azért van hirdelve, hogy a mindjárt tartandó szentesítésre jelen országgy. hozott törvényeknek, az ő Föls. nevében megjelent fons. kir. Biztos ünnepélyesen hívassék meg; azért e magas küldetésbeni eljárásra az e végre kinevezett küldöttséget azonnal föl is szólította; kiknek kíséretében kir. biztos ő fons. meg is jelenvén, az ország főpapja üdvözölő beszéd után megkérte, hogy magas kiküldetésénél fogva méltóztassék megengedni, miszerint a választott koronaörök a hitet letehessek: ő fonsége ezen kéresnek kegyesen engedvén, a koronaörökét udv. főkancellár ő kegy. azonnal meg is hitelteté; 's hiteltétel után mindketten a legforróbb hálacérzettel vegyült köszönetet nyilvánítván mind ő Föls. mind az ország Rdeinek a reájok ruházott nagyszerű bizodalomért, erős ígéretet tettek, miszerint mind azt, mi a fejdelem 's közös hon java előmozdítására szolgál, teljes erejükkel fogják elősegíteni, 's a kezök alá bízott legnagyobb kincs fölött letett hitök szerint híven fognak örködni. Ezután főkancellár ő kegy. rövid beszédben előadván, mikint jelen országgyűlésen számra ugyan kevés, de tartalmukat tekintve igen érdekes és következtetésű törvények alkottattak, kérte a fons. kir. Biztost, hogy azokat ő Föls. nevében megerősíteni méltóztassék. Erre királyi biztos ő fons. rövid beszédet olvasván föl, magas kiküldetésé értelmében az alkotott, 's a nádor és primás által bemutatott törvényeket megérintvén, azokat ekkint ő Föls. nevében megerősíté, 's megerősítetteknek nyilvánítá. Eltávozáns ő Föns. a nádor és főkancellár által kíséretében a teremből, a fons. nádor visszatértevel a nádori itélőmester fölolvastá a magyar nyelven legelőször kiadott kir. választ, melly mellett a jelen országgyűlésen hozott, 's ő Föls. által aláírt összesen 13. t. czikk az ország Rdeinek bemutatatték. A hallgatóság

hosszas éljenzéssel fogadá az anyanyelven irt kir. választ; miután fölolvastattak a megerősített t. czikkok. Mellyek végeztével nádor ő Föns. megköszömvén az ország Rdeinek jelen országgyűlésen a törvények alkotásánál iránta kimutatott szives készségüket 's magát az ország RRei szives bizodalma ajánlván, szünni nem akaró éljenharsogásokban nyilvánult a fáradhatlan 's olly hosszúságú során egyedül a haza javán munkálkodó dicső férfi iránti buzgó tisztelete mind az ország RReinek, mind a számosan jelen volt hallgatóságának. Az örömmámoros zaj csilapultával nádor ő fons. nyilatkozatára primás ő hgsége válaszolt, érintvén, miként az ezen országgyűlésen alkotott kevés, de tartalomdús törvények, jelesül a magyar nyelv 's a birtok- és hivatalképesség tárgyában eléggé tanúsítják a hon atyjainak gondolkozását, 's a nép boldogítására irányzott jó szándokát; hálát szavazott a legjobb Fejdedemnek és Nádornak, kijelentvén: mikint mindaddig, míg a magyar magát honát és alkotványát szeretendi, (melly szeretet pedig kebléből soha kialudni nem fog) jobbágyi tiszteletét Fejdedeme 's háláját köztiszteletű Nádora iránt szeméi elől nem fogja soha tévesztetni. Ezzel hosszú életet kívánt Nádor ő Fönségének, 's az ország Rdeit annak kegyelmébe ajánlá. Végre kir. személynök ő nmlga emelt szót, és gyakori éljenzések által félbenszakasztott beszédében előadá: mikint a lefolyt országgyűlésen számra ugyan kevés, de sikerüket tekintve igen fontos törvény alkottatték. A vallás tárgyában hozott törvények a Fölség szelid jellemét, 's a honatyjainak józan gondolkozását bőven igazolják. Egy másik édes honi nyelvünknek azon helyet vitla ki, melly azt méltán és törvényesen illeti; a mennyiben pedig ezen törvény a kapcsolt Részekre is ki nem terjesztetett, ezen kivétel igen méltányos ugyan: azonban ugy hiszi, ösztönül szolgáland ez horvát atyánkfiaiának arra, hogy nyelvünket ök is minél előbb sajátukká tegyék; mert ök is csak akkor lehetnek boldogok, ha velünk egészen egybeforának. A hivatal- és birtokképesség tárgyában alkotott törvények módot szolgáltatnak az adózó népek, hogy fáradozása gyümölesit ő is élvezhesse. És mindezekért örök hála illeti jó Fejdedmüket, ki atyai bölcsesége szerint belátta, hogy az illy törvények egyedül oszlopai a trónnak. De nem csak az itt meghozott törvényekkel, hanem még ezenkonfelül más egybekkel is foglalkozott a t. hozás, mellyek szintugy a nép jólétét célozzák. Ezek törvénynyé nem alakulhattak ugyan, de azért nincs veszve az idő, melly az azokröli tanácskozánsra fordított; mert méltán hihetni, hogy azok nem sokára életbe fognak léptetni, 's a kidolgozott igen érdekes kézmunkák utmutatásul szolgálandnak a jövő t. hozásnak. És így bizva az atyai törvényes és erős kormányban, 's a bölcs t. hozásban, nyugalommal élvezheti mindenki az alkotott törvények malasztjait. Mellyek után lehetetlen, hogy dicső elnökünk, vezérünk 's nádorunk ne jusson eszünkbe; nagyatyák, atyák és unokák együtt hangoztatják annak fons. nevét. Ó felszázadot töltött el a legterhes idősakban a hon kormányán, 's bölcsen vezérelte a dolgok kifejlődését; méltán fohászkozik tehát minden igazkeblű magyar az egek urához: hogy a fons. Nádor élete az emberélet legtávolabb határáig terjedjen!!! Hasonló hálát szavazott szölo a frdi táblának is, melly az országgyűlésen szóba hozott valamennyi tárgynál magát példásan viselte: mert engedett a hol lehetett; hol pedig ezt nem teheté, kifejté a tárgy másik oldalát is, 's így a RR. nehéz föladatát nem kis részben könnyítette. Végre, bucsuszavát a t. RRRhez intéze; 's miután azon táblának nincs egy tagja is, kinek terhes pályájni közremunkálását 's barátságát nem tapasztalta volna: a RRket egyenkint és összesen az ég óalmába ajánlá; kérvén egyszersmind öket, hogy tartának föl részére egy kis helyet szívökben: és ő barátságárolsziveségéről a fejneként RR. mindegyikét biztosítja. Berekeszté beszédét azon fölkiáltással: Isten éltesse a királyt, és boldogítsa a magyar hazát!!! Ezen beszédet szünni nem akaró harsány éljenzés követé; miután az ország Rdei eltávoztak 's az országgyűlés berekesztetett. A kir. Biztos ülés után nyomban a tisztelet minden jeleitől kisérvé, 's jelesül most is mint megérkeztekor — szazegy álgyulövés közt a birodalmi fővárosba utazott vissza.

Pestm. közgyűlés (folyt.) A más napon folytatott gyűlés tárgyai közt különösen figyelemre méltónak véljük a köv. bünperi eset körüli vitákat. Pest egyik belvárosi házának teteje újra cserepezetvén, az eszterje fölött bedeszakozott holtest találtatott, mire a városi főbíró vizsgálat következtében orvosi látleletetis rendeltek; különben az egész dolog feledékbe sülyed, midőn bizonyos asszonyág, egyik pesti nagykereskedő neje, lelkiismerete megyugtatásul a központi szolgabíró előtt jelentést tön, hogy ő 4 évvel ezelőtt azon házban,

mellynek padlásán a' mondott holttest találták, a' háztulajdonos szobájában falon keresztül jajgatást, később halk nyöszörgést, majd tökéletes esendőt, végre ajtócsapdozást hallott. E' nyilatkozat némi lépteket vont maga után, melyek következtében még illy tanuvallomás is jöve napfényre: ugyan a' fönérintett háztulajdonos laktermében egyik házas fél fenyegeté hites társát, miszerint föle függ ezt akasztófára jutítani, bevádolván őt a' szolgálón elkövetett gyilkos tettért. A' háztulajdonos nem tud fölvilágosítást adni a' felül hova lett azon eselédlyán, mely elelőtt 5 évvel szolgálataiban volt, szerinte ez megszökött, s ő nem nyomoztatá. Más részről meg akkori városkapitány az említettük vizsgáltról semmi irományt nem mutathat föl, minthogy azok, mint mondatik, a' városi okleveleknek más épületbei áthelyeztetésekor elveszték. A' hosszas vita a' fölött, ha vajjon többször említett háztulajd. ellen bünkereset volna é renddelendő, azzal végződék, hogy központi fősz. gbiró urnak a' további vizsgálat meghagyatik, a' bünperre vonatkozó irományok pedig a' városi hatósággal közöltetni rendeltetnek a' végből, hogy az akkori városkapitány ez ügybeni eljárása napfényre hozassék. Ez alkalomkor különféle, közviszonyinkat illető, nézetek fejlettek ki. Mondatott, miként fővárosunk rendőrségi tekintetben igen hátra van, s hogy a' polgárok élte s vagyona erőszak vagy tolvajlás ellen nincs eléggé biztosítva; ezen fölül pedig az adózó népre sincs tekintet, mint a' melly e' városba léptekor nagy vámmal terheltetik, s még is rossz utak vagy inkább utihány miatt mind maga mind jószágá folytonos veszély közt forog. Erre megjegyeztetett: az adózók méltán igényelnek figyelmet, ugy szintén a' város felől lakosi is, de azok, kik e' város közterheinek viseléséhez semmivel sem járulnak, közszöjnek meg, ha rossz utak miatt nyakok nem török, mert nem kötelesség olyanok kényelméről gondoskodni, kik a' közjó tekintetében minden tehertől mentek. Ez nemzetünk nagy betegsége, e' bajjal fogunk találkozni, valhányszor anyagi jólétünk emeléséről szó fordul elő. Érdekes adatul jegyezzük ide, mit a' jelen volt városi tanácsnok ur e' tárgyra vonatkozólag mondott, hogy t. i. Pestvárosá eddig már utakra 40 ezer p. fot költött, s ha kezdett munkáját jól akarja végezni, még legalább 15 ezerrel pótolnia kellend. Bizonyos egyh. személy kegyetlenkedései, mint szinte azon körülmény, miszerint ő ez év folytán történt némi gyujtogatásokról látszik valamit tudni, annak vitatására nyújtott alkalmat: H. Leop. privileg. kiterjeszkedik é annyira, hogy illy alkalommal se lehessen polg. hatóság előtt kérdésre vonni nagyobb bűnökről vádolt papi egyedekeket? mire többi közt fölhozotatt, hogy volt eset midőn egyh. személyek bankjegy-csinálásért polg. törvényszék előtt állottak, mi pedig aligha elő bűnnek tekinthető, mint gyilkosság, gyujtogatás s' b. Ugyanez állapított meg jelen esetre nézve is, ugy azonban hogy ez iránt az illető sz. szék kellő uton értesítessék. — Ki huzamosb időig lakott Pesten tudni fogja, milly szerepet játszanak itt a' mérsárosok, ez úgy valahán az észszerű rendezése tekintetéből választmány volt kinevezve, melly köv. tervjavaslatot mutatott be. Minden jól rendezett nagy városban szükségesek a' közös vágóhidak; az itteni mérsárosok állítottak illyet a' katonai kórház és vesztőhely közt, tehát olly helyen, honnan nyári meleg napokon friss húst alig szállíthatni, melly ezen fölül meszszesége miatt az eddig divatozott esekély ellenőrködést is majd lehetlenné teszi; ennél fogva a' kétszomszéd városi tanács föl fog szólíttatni: jelöljék ki közönséges vágóhidak fölállítására észszerű helyeket, hogy ezek, ha nem a' belvárosban is, de minden esetre legalább külvárosokban legyenek. Az egészségi biztosság dolga leendő a' kártékony bűzők kifejlésének észszerű intézkedések által elejét venni. Továbbá a' megye csak főfelügyelést kíván gyakorolni, közvetlen intézkedéseket egészen a' városi hatóságtól várva; ugyanazért kívánja olly biztosok alkalmazását, kik a' városi főpénztárból fizetessenek, s ugyanazért városi kinevezéstől függenek, s városi felügyelés alá essenek. Egyébiránt a' terv mikénti alkalmazása tekintetéből kéressék meg a' kormány, méltóztatnék közölni a' választmánnyal azon rendszabályokat, melyek e' tárgyra nézve Bécs városban sinórmérbétkül szolgáltnak. K. L. indítványa került elő a' gyűlés 3dik napján, melly a' körül forog, miként kell honipart teremtenünk, e' tárgyra nézve köv. volt előterjesztésének hallomás utáni vázlata: az orsz. gyűlés minden reményen aluli bevégezése szívét aggasztja, mert az orsz. jóléte emelésére egy ut egy csatorna építése sem határozotott; uj 3 év vár reánk, mellyek folytán törvényhozás utján mitsem tehetünk. A' socialis tér nyitva áll előttünk, e' téren kötelesség hát törvényes korlátok közt mozganunk, igen de törv. pajzsa alatt, ha isten s az igazság sympathiáját meg akarjuk nyerni, mert az, ki a' törvényszabta határokon túllépne, compromittálná e' nemzet jólétét, egész jövőjét. Ha e' hazát veszni hagyani nem akarjuk, gondoskodni kell olly közös vonzerőről, mi e' nemzet szertehúzó s'ait egyetlen egy ezélra egyesítse, e' közös kapocs más nem lehet, mint az anyagi érdek nagy eszméje. Föl kell mutatnunk honfirtásnak, miként nálunk az anyagi érdek nemcsak illón képviselve nincsen, de százasod elhanyaglás következtében annyira háttérbe tolatott, hogy annak emelése csupán egyesített erőfeszítés által reménylhető. Avagy meri é tagadni valaki, hogy e' hon költségei évenként sokkal nagyobbak jövedelménél? nézze csak az általános elszegényülést s látni fogja hogy ez tovább így nem maradhat, ha nem akarjuk, hogy aluszékonyságunknak nemz. esőd legyen vége. Két uton lehet e' kórállapotot orvosolni, egyik szabadkereskedés, másik ipargyám-rendszer; amannak alapelve: adjuk el mink van annak, kitől legtöbb hasznot várhatunk, s vegyük mire szükségünk van, ott, hol azt legjobb minőségben s lehető legolcsóbban kap-

hatjuk. A' ipargyám-rendszer korlátokat huz maga körül, s a' népet önerejére szorítja, mi által ez kényszerül terményei egy részét fölemészteni, más részét ipar utján földolgozni: szabad kereskedés mellett örökös fluctuatióban tartatik a' haza, s inkább kell félnie a' véletlentől, ellesben az ipargyám-rendszer honi ipart terem önerejéből, s kívülről jövő idegen hatások által nem veszélyeztetik. Ama nagy fejdelem, kinek egyetlen hibája az volt, hogy lelki nagyságban korát s kortársait túlszárnyalá, fölfogá ez eszme hasznos létét és semmit nem mulasztott el tartományinak illy vonalakkal környezése ügyében; milly hon pártolá ő ez eszmét, kiviláglik abból hogy nem kételkedett az eltörlött szerzetek jövedelmeit illy ezélra fordítani; s Ausztriára e' rendszer üdvöt hozott, mert Auszt. ma virágzó bellpara s hatalmas kereskedése van. Nemzetünk s'ei akkor még sokkal mélyebben sajgóttak, hogysem a' belviszályok s' hosszas háboruk teréről egyszerre békés utoni haladásra átmenni s' ipar és kereskedésről gondoskodnia lehetett volna, ennek következm. pedig az, hogy M. orsz. idegen kereskedés gyarmati piacává aljasult. Ez így nem maradhat, ezen változtatnunk kell; igen de miként? az orsz. gyűlés be-rekesztve s' így az alkudozás fejdelem s' alattvalók közt meg van szakasztva. El vagyunk zárva azoktól, kik képesek volnának hennünket olesón is jól is minden szükségességgel ellátni, s el leendünk zárva mindaddig, míg e' részt a' törvény másképp nem rendelkezik. De hát reménylhető é ez, vagy ha reménylenünk szabad is, meddig fog ez húzódni, s addig mi egyre e' nyomasztó helyzetben maradunk, sőt még mélyebbre süllyedünk? tenünk kell, s mivel az országot vámmakkal körülövezni nincs hatalmunkban, tegyük azt, mitől senki el nem tilthat: minden jó hazafi s' honleány állítson védvámot önhajlaka előtt, saját küszöbén. Küzdjünk eleinte, s nélkülözés alapján teremtsünk honi ipart; ápoljuk hön a' még gyenge kisdedet, s védjük meg a' részvé lenség fagyalló szelétől; tegyük ezt, s meg fogjuk látni, hogy e' gyermek óriássá erősül, s édes leendő ekkor minérőnkre támaszkodva, más nemzetekkel szabadversenyre szállni, melly az elzárkozásnál mindenestire üdvösebb, s mi előbb utóbb önmagától bekövetkezendik. Ha mi így tendünk, s' pedig törvényes korlátok közt, nincs mitől tartanunk, mert egész szövetezésünk nem több illyenmi fölszólításnál: egyesüljeteek velünk hazafiak, s' kiki közületek tegyen mennyit tehet hona emelésére; a' magyar szertehúzó volt mindig, s azért nem boldogulhatott, legyen valahára egy közös érdek, mellyért minden jó hazafi egyaránt hevüljön. Dehiszev indítv. nem is egészen új, az eszme alkalmazása szokottnál nagyobb szerű, s' azért sokra nézve meglepő; nem hallottunk é több meggyéből híreket, mellyek nyomán meggyőződhetünk, miszerint itt ott egyesületek alakultak, a' honi ipar előidézésére s' emelésére irányozván működésüket? ezeket semmi nemü hatalom nem ellenzé, sőt sajtó utján is szabad volt rólok szólani; mi most ugyanezt tesszük, csak hogy nagyobb alapot vetve, s' ugyanazért ha volna hatalom, melly ezen szándékunkban gátolai akarna, megmutatná, hogy az ő érdeke a' miénkkel incompatibilis. Azok, kik a' népjávt törvényhozás utján eszközölni segítők, kimondák az eszme nézve meggyőződésüket s' ez olly nemü, mellyen büszkélkedve örvendhetünk; de hogy az egyedi függetlenség lehetőkép kiméltecsék, illő tekintet leendőzokra, kik polgári állásuknál fogva az egyesület nyilvánosan bejegyzett tagjaivá nem lehetnek; sőt azokra nézve is, kik bejegyzetvék, egyes kivételek megengedtetnek (Itt a' rdi határozat olvastatik föl s' az egyesület törvény. pajzsa alá helyezettnek nyilváníttatik.) Folyt. köv.

Spanyolország.

A' spanyolok figyelmét jelenleg azon statusper foglalkodtatja, mellyben az Espartero elleni pronuncia-miento csak nem dicsőített hőse (P r i m) viszi a' főszerepet; mert a' közügyész nemcsak öllene, hanem 8 társai ellen is halálbüntetést szorgalmaz. Alberní Ivaquin, egy az öszzesküttek közül, legterhelőbb tanu valja: mikép Narvaez s' az első miniszterek megöletése el volt határozva, mi jel leendő a' birodalom minden fővárosiban kitörendő lázadásra, s' ez öszszeesküvés föindítója Prim. A' progressista lapok szerint az egész vád csak hipotesiseken alapul; de ha azt megczáfolhatná is, hogy több tisztet hitszegésre csábított: az alól még sem tisztíthatja ki magát, hogy banditákézen talált két karabélyt sajátjaul volt kénytelen ismerni. Ezen bizonyosságot kiegészítik: Primnek az uralkodó párt ellen nyilvánított gyűlölete s' azon tettének megbánása, hogy Espartero megbuktatására dolgozott. A' spanyol politika hátráló mozgalmait ez esemény minden esetre gyorsítja. Már is rebesgetik, mikép egy miniszter több társval egyetértve a' statusreform tárgyalandásakor köv. indítványt teend: „Joga legyen a' kormánynak, komoly körülmények közt az alkotmányos garantiát felfüggeszteni, azon föltét mellett, hogy köv. országgyűlésen ezen kényteljes hatalom gyakorlásáról számot adjon. Így alkotványszerűleg alapítnák meg az önkényuraságot, s' kik ennek édességét egyszer megízlelnék, bizonyosan nem lennének készek a' határtalan hatalomtul szép szerivel megválni, hogy olly gyűlés előtt jelenjenek meg, melly nem izlésök szerinti kérdéseket is tehetne. Prim perét egyébiránt s' nyilvánosan fogják tárgyalni s' illedékesb szertartások közt, mint Barcelonában tőnek; hol elfogás, nyomozás, vád, elítél-

lés s' végrehajtás egy füst alatt ment véghez s' 48 óránál kevésb idő alatt mindennek vége volt; négyet agyon löttek, négy tíz évi-, négy négyévi-, egy pedig két évi gályarabságra íteltetvén. Madridban egyébiránt az egész diplom. testület nagyon ohajtja Prim ügye szerencsés kimenetelét, s Bresson gr. kit Párisba nov. 8d. érkezett futár értesite az újabb események felől, a' francia kabinetet arra kéri, hatalmazza fel őt hogy Prim és társai javára munkálkodhassék. Ezek ügyvéde ugyanis, Lopez Moreno, bírósági illeték kérdést gördített elő, mi alkalmasint addig huzza a' pert, hogy Franciaország kiegyenlítő befolyása nem fog elkésni. Ezen kifogás nélkül eddig alkalmasint nemcsak a' hadi törv. szék ítéletét, hanem annak végrehajtását is tudnók már. Hogy fogalmunk legyen arról: milly szemekkel tekintik Madridban magában ezen dolgot, megemlítjük a' francia miniszteri fölrap madridi levelezőjének magánytudósítását, hol mondja: „Abdul-Medschid szultán s' csupa philanthropok a' mostani spanyol hatalmaskodókhoz képest! Ezen nézet különben a' diplomatiái s' idegen körökben uralkodik inkább mint a' spanyol község közt, melly a' párhatalom visszaéléseit sokkal jobban megszocta, hogy sem az iránt élénkül ne érezzen.

Tréfa és való, borzasztó öszszeesküvés meg kedélyes időtöltések egymást váltják fel Madridban. Martinez de la Rosa kettős repkény után eseng; mert mig nagy statusreformátorrá lön, kedvelt belletrista sem szűnt meg lenni. Azon meszsze kiható ujtások közt, mig az országot szívében izgatják fel, vigjátékait is adja s' e' mellett most jelent meg Solis Izabella történeti regénye, mit már francziára is fordítanak. Majd Liszt zongorahős gyulasztja el a' községet 2000 frtos hangversenyivel; az anyakné pedig Ponzano Poncano szobrászt hozatá el Romából pompás mell-szobrot készíteni, általa magát a' versaillesi történeti muzeumban örökítendő. E' közben a' statuspert szakadatlanul folytatják. Prim vádtársait mind bilincsen, az örsereg börtönébe szállíták. Tábornagyokbul alkotott katonai t. szék fog itélni; így határozá el a' legfelsőbb hadi t. szék, melly elé az esetet terjeszték. Bármelly vége legyen a' dolognak, a' forrongás, ha szempillantásra elnyomat-hatik, nem fog lecsillapolni, még akkor sem, ha véres példát adnának az első rendű vádlotton; mit azonban senki sem hisz, sőt egyhaug a' vélemény, miszerint a' halálbüntetést számüzésre fogják változtatni. A' dolog azonban könnyen más fordulatot vehet, mert Bulwer angol követ a' külügyek miniszterét tudósítá: hogy Espartero, kit Londonban betegnek hittek, oct. 26 s' 27d. táján onnan ellillant s' nem tudják hova? Emlékszenek rá, hogy d. Carlos egy időben, mig Londonban betegnek tarták, egyszer csak a' baszkok közt előtűnt, hol aztán akkor kezdeték a' táncz. Kérdés: vajjon nem azt akarják é most változtatott név alatt eljárni? — Legújabb hírek szerint a' Prim felett itéltó hadi t. szék két órai tanácskozás után a' vádlevél hijanyai s' eljárás szabályszerűlensége miatt az eddigieket megsemmítvén újnyomozást rendelt, melly a' hadi törvényszék újabb üléséig bevégezendő. —

Portugália.

A' ministerség ma erősebb lábón áll mint valaha, minden lépés, mellyet legközelebbi zavargások alatt kivételkép ráruházott hatalma következtében tön, a' képviselői tábla által jóvá hagyatott 52 szóval 48 ellen. Ezen lépések miniszteri önkény szerint tetettek, s' így a' képviselők nem kevesbet erősítettek meg szavazatukkal, mint önkényt, mégpedig olly önkényt, melly fölülről jó s' ép azért igen veszélyes s' nem sokára olly tüneményeknek szolgálend színhelyül Portugália, minőket a' közelebb mult évek vérbetűkkel jegyzének föl a' szomszéd Spanyolorsz. történet-lapjaira. Igen jól jegyzi meg erre egyik angol lap, miszerint donna Maria de Gloria önerejéből s' csupán ministerei által mindazt véghez vitte, mire Spanyolorsz. ban az anyakirályné Krisztina ismert közremunkálása kívántaték. Most már jó dolga lehet a' királyné s' ministerségnek, mentek mindnyájan az alkotványnak kedélynyüző bilincseitől. — Sok szerencsét ez új fordulathoz, azonban meglátjuk nem sokára, mivé fejlik e' kérdés Spanyol orsz. belviszály rongálta térein: a' dolgok e' houbani alakulása tükörül szolgálend Portugália jövőjének megítélésére. — A' statusadósság mintegy 240 millió p. ft; azonban ide van számítva az eddig törvényszerűnek el nem ismert Miguelféle tetemes kölcsön is.

Franciaország.

A' francia-marokkai szerződés kicseréltetése oct. 26k. Tangerben megtörtént. A' francia biztosak tolmácsukkal, álgudörgés, sorképző cs. testőrök, tömérdek zsidó s' mór kíséretben ünnepélyes menettel indultak Kasba felé, hol Buselam-benali larasi pasa várt rá-

jok, ki mintegy 60 éves ősz, tulságig szerény öltözötű, fegyver nélkül, csak úján egy ezüst gyűrűvel, határtalan bizalmát bírja parancsolójának, 's ennek két fíjait nevelte is Arczvonalmán valami görög hűség forma finomságot vélték a' francziák sejtteni; tolmácsul izraelitát használt, ki nem annyira térden esuszva, mint testének egész alsó részire támaszkodva aláatos helyzetéből alig merte szemét urára vetni, 's kiből látszott, mikép szertartás végezte után fölötté örült, hogy a' vesztélyt szerencsésen kiállotta. Glücksberg hg (francia biztos) a' pergamentre irt, veres bársonyba kötött, 's királyi aláírással ellátott szerződés-példányt e' szavak közt adta általt: „a' francziák szultánjait küldi helyeslését a' marokkai szultánnak a' biztosok által kötött szerződéshez, és ő ker. fölsége ohajtása az: hogy a' szultán olly híven 's olly nemeslelkűleg hajtsa végre a' szerződést, mint ő 's utódai!“ Most a' pasa vette elő, a' mellette álló ócska bőrládából a' szerződés másolatát, 's megmutatván a' biztosoknak a' szultáni pecsétet így szól: „ime uram pecsétje, helyeslő a' szerződést, mit nevében elfogadtam, ráütö az, mielőtt olvasta volna, 's híven teljesítendő.“ 'S valóban ugyanazon francia példány volt az, melly Suffren gőzös tetején Joinville hg szeméi előtt iratott, világos nyomait mutatván annak, hogy hat hétig forgott aráb kezek közt. — A' vámkormány a' francz. kereskedés fölötti szemlét 1843-tól nyilvánítja; szerinte a' kereskedés folyvásti növekedésben élénkül: annyira, hogy az utolsó 15 évet három részre osztva 1829—33: 6374 m. 1834—38: 8356 m. 1838—43 pedig: 10461 millió esik. Kivált pedig az 1849 külkereskedés 1842kihöz képest 97 millióval csökkent; 's ha a' kiváltképeni francia kereskedést, az átmenetét 's ismét kivitelt ide nem értve, összehasonlíjuk 1843ra az eredmény (846 mil. bevitel 's 687 mil. kivitelt) 1533 milliót tesz, míg 1842b. csak 1490 millióval állt. A' kiváltképi (saját használatra való) bevitel nem gyarapult, de a' francia termény kivitele 43 millióval. A' csökkenést főleg Brazília, Chilli, egyesült státusok, francia Antillák, Bourbon, Senegal, Egyiptus és Görögorsz. mozdíták elé; de Rio de la Plata 's Uruguayban a' kereskedés csappant. A' csere-kereskedés Angliával csökkent, az indus-chinai 56rol 61re, a' gyarmatkereskedés 147 millióról 167re szökkent, bár a' gyarmati cukor bevitel 57m. 53ra olvadt. Sardiániával a' közlekedés javult, Schweizzal kissé, a' német vámszövetség azonban tetemesen gátlá nem a' bevitelt, hanem a' keletet. —

Több hirlap beszéli, mintha egy kabinettanácsban elvégezték volna, hogy a' kamarákat dec. 23d. összehívják. Az 1846diki költségvetéshez tartozó oklevelek már a' kir. nyomdába küldettek, hogy a' költségvetést már jan. első napjaiban a' kamarák elé terjeszthessék. Ezen munka-gyorsítás a' polit. vitatkozások mezejét, meglehetősen szűk korlátok közé szorítaná. A' polyt. iskola megnyitott. Boileau eddigi kormányzó lelépett 's helyébe Rostolan tábornagyot nevezék. A' mult augusztusban kizárt egyedeket nem vették vissza sőt 17 nővendéket szintén engedetlenség miatt kitiltással büntet-

tek; melly szigorúságot az ellenzéki lap annál inkább gáncsolja, mivel valamennyi növendék ugyanazon bűnben leledzett. — Parisban azon erős hit uralkodik, hogy a' spanyol alkotványreform tulajdonképi szerzője Guizot. Ezen véleményt az is támogatja, mikép a' spanyol kabinetben amaz intézkedések fő szorgalmazója eleinte kivált csak Martínez de la Rosa volt, kinek mint tudva van, Guizot példány 's mestere. Milly rendkívüli élénk figyelemmel kíséri a' francia kormány a' madridi statuspert, kiderül azon eddig világosságra jött tényből hogy azon progressista lázadásra vonatkozó leveleket 's irományokat, mik a' francia rendőrség kezeibe kerültek Madridba küldik. Csnpán Amettler osztálynoknál kétszáznál több kisebb 's nagyobb jelentőségű irományt fődéztek fel, 's köztük Prim levelét is, mellyben ez két színűsödő vádja ellen ótalmasza magát 's 'Narvaez fejére' esküszik hogy hajdani pártjához visszatértenek becsületes indokai vannak. Ezen kétértelmű kifejezés okozhatta nyilván, hogy Primet a' hadminiszter meggyilkoltatását tervezők elleni perbe bonyolították.

Belgium.

A' vámszövetségi szerződvény, néhány pótló cikk megállapítása után, Belgium és Poroszország főhatalmazottjai által aláíratott, 's eddigelé majd minden nagyobb hatalom, melly a' vámszövetséghez tartozik, eziránt jóváhagyólag nyilatkozott. Szállongó hírek szerint Oroszorsz. is közelebb érintkezésbe szándékozik jöni Belgiummal 's így közvetve a' vámszövetséggel; az egyezkedéseknek annál inkább kívánt kimenetét reménylhetni, mivel a' két status közt létesítendő kereskedelmi 's hajózási szerződvény alapvonalmi szerint a' belgiumbeli erőművek Oroszorszb. szállításkor különös kedvezésekben fognának részesíttetni. Más részt pedig Franciaorsz. hajlani látszik a' vámszövetséghez, mi azonban addig igen bizonytalan, míg a' fran. kormány bizonyos iparosztálybeli kiváltságosok izgatásának enged; ugyanis: a' kormány pártfogása alatt e' különben tág alapu alkotvánnyal bíró honban annyira elágazott 's meggyökerezett az ipar 's kereskedés körüli egyedárúskodás, hogy ma e' honra bizvást alkalmazhatók Smith Adam ezen szavai: a' monopolisták roppant tábora rettentő hatalommá növekedett a' kormány ellenében, 's képes magát a' törvényhozó hatalmat is rémülébe hozni.

Németalföld.

A' RR. trónbeszédre vonatkozó föliratokban, örömet ajánlják közremunkálásukat a' fölség által kimondott 's több kormánytag által bővebben kifejtett nézetek körül; különösen kiemelendők veljük azon helyet, melly a' közoktatásról szól, és így hangzik: a' közoktatás kétségkívül minden kormánynak főgondtárgyul szolgál; mert a' haza jövője főleg e' nagy fontosságú ügy mikénti rendezetéstől függ. Különben a' bekövetkezett kamarai viták a' trónbeszéd egyes pontjai fölött (mi melleleg mondvá, nem egyéb mint nálunk a' kir. propositiók) oda voltak irányozva, hogy mindaz, mi akár anyagi akár szellemi tekintetben el-

fogadhatónak ismértetik, minél hőbbben pártoltassék, ellenben hol visszaélések mutatkoznak, vagy szükségül el nem ismert költség tervezetük, határozott orvoslát 's illetőleg ovakodás használtassék. Így a' trónbeszéd azon részei, mellyek nevelés, kül 's belkereskedés, honi ipar, nemzeti őrség 's rokon tárgyakkal foglalkoznak, minden tetteles módosítás nélkül elfogadtattak; ellenben azon pontok, mik csupán külfény vagy lehetőségű gyámitásokra terjeszkednek, jóformán megnyirbáltattak; a' vitatkozás általján véve higgadtan folyt le. Honi lapok nem győznek eleget örvendezni azon ujításon, melly a' közügyek tárgyalását egy lépéssel ismét közelebb vivé a' nyilvánosságához. Eddig ugyanis szokás volt, a' trónbeszéd után néhány nappal országos választmányt nevezni ki, melly titkos ülésekben vitatkozzék a' kir. terjesztvények fölött, 's választmányi előleges tervet készítsen; most ez másként van, 's ezentul a' trónbeszéd fölötti vitatkozás, mint szinte a' választmány mikénti szerkesztése, nyilvános ülésben történendik. Az okfők közül, mikkel a' nyilvánosság ez uj győzelme kivívott, köv. különös figyelmet érdemel: az orsz. gyűlés megnyitása ünnepélyes perczében fejdelem 's népképviselők közvetlen állnak egymással szemközt a' végből, hogy a' kormány politikai állása tudtául adassék a' nemzetnek; mi eredménye lön a' fölötti fontolgatásnak: helyeslik e' fölterjesztettek 's megnyire, vagy ellenkezőleg vannak meggyőződve, ez alkalomkor határozatnak el, mert csak viszson értesülés után reménylhető ohajtott közremunkálása mindkét félnek. Nincs tehát az országgyűlési tárgyak között nagyobb nyomaték, mint épen a' kir. propositiók megvitatása, mi ugyanazért inkább mint bármi más ügy nyilvánosan tárgyalatandó. A' békés hollandi nép, melly nyugodtan haladt polgári fejlődése útjain, míg Európa egyéb népei háboruk 's forradalmak közt lemeget, alkotványa némi módosításáról kezd gondolkozni; az eddigiék nyomán indulva, hihető, hogy a' békés úton eszközendő reform szélesebb alapra helyezendi a' népönállás garantíait, a' nélkül, hogy a' fölségjogok csorbulást szenvednének. Főkérdések e' tárgyra nézve alkalmasint ezek lesznek: választások benső rendezése, koronkint összehívandó 's eloszlatható képviselői kamra, őszhangzatos egész képező miniszerőség; a' gyarmatügy tisztába hozatala, 's kormánygazdálkodásnak az orsz. belerejéhez képesti szerkesztése. Figyelemre méltó, mi különösen a' gyarmatokra vonatkozólag egyik ülésben mondatott, hogy t. i. mindinkább terjedő civilizatio mellett az indiai gyarmatok viszonyai ugy eddig voltak, tovább nem maradhatnak; a' törvényhozás föladata: gondoskodni annak idejében olly törvényekről, mellyek az egyre fejlődő miveltséggel egyenonalt tartsanak. Végre mi magát az alkotványreform megkezdését illeti, erre nézve megegyeznek a' RRek abban, hogy az initiativa mindenestore a' kormánytól várandó, 's hiszik, hogy a' statusadosságok körüli kamatlábcsökkentés szabályzata után e' nagy fontosságú ügy szőnyegre fog kerülni.

ÉRTESÍTŐ.

Pest, Baja és Ujvidék közti gyorskocsizás.

Alázatosan jelentjük az egész tisztelt utazó közönségnek hogy egy igen jó ruganyos ülészekkel készült kocsink indul vszárnap és esütörtökön Pestről Ujvidékre; Ujvidékről pedig minden esütörtökön Pestre; második kocsink indul Pestről minden kedden és pénteken Bajára; Bajáról pedig minden esütörtökön és vasárnap reg. 4 órakor Pestre. Utazási díj Bajáról Pestre 4, Pestről Bajára 3 pfo. for. mivel most az ut igen ros; ha pedig megjavul, akkor még jutalmasbra szabjuk a' szállítási díjt. Allomáshely Pesten: soroksári-utca a' két baknál. Baján: az oroszlan fogadó. Ujvidéken: a' zöld koszorúnál. Igen szívesen elvárják minél számosabb tagjait a' tisztelt utazó közönségnek, alázatos szolgálói Bá l i n d János, M a r k o v i c s Pál és L a u d Miklós mint szállító vállalkozók. 3-3

A' szent céljokon tul, névnapai, karácsoni 's ujévi ajándékol is különösen ajánlható

Aradi Vészlapok

nagy 8dr. csinos angolmanachalokban, négy képpel, két zenemelléklettel, gazdagon aranyozott vászonkötésben, egészen hazai ipar 's művészet által kiállítva, kaphatók minden pesti könyvárusnál 4 pengő forintért. 2-2

Egy célszerűen rendezett 's jóke-reakedésű helyen fekvő, gabnakereskedésre 's baromhizlálásra alkalmazott nagyszerű szeszgyár 10-15 évré haszonbérbe olly formán adandó hogy

az illető vállalkozó, haszonbér fejében nem többet, mint a' szeszgyár előállítására fordított tőke 5 százaléki kamatját köteles fizetni, — azon kívül pedig — ha városi javakban elég biztosítékot kimutathat — még 30-40 ezer pfo. kölesköt is nyerhet kezelési tőkéül 10-15 évré és szinte 5 százaléki kamattal. Bővebb tudósítást nyerhetni f. évi dec. 15 g bezárólag bérmentes levelekre Pesten Gló s Sámuel ügyvédnél lakása kalaputca gróf Feste ics ház 302. sz. 2-3

Hirdetvény.

A' főmélt. magyar kir. udv. kinstár k. rendeletéből közhírré tételük: hogy a' megürült kalocsai érseki uradalomban f.

1844. évben eladásra kitűzött erdei főnálló fak, félholdankint. — 800. □ öl térség értetvén félholdra, következő helyeken 's időkben árverés útján, a' többet ígérőknek azonnali készpénz fizetésért fognak eladatni, nevezetesen:

A' bácsi tiszttartósági kerülethez tartozó erdekből 220 szám szerénti félholdak folyó 1844ik évi november hó 28án 's következő napjain Bács érseki mezővárosban, a' tiszttartói irodában, hol azon alkalommal árverés útján, kisebb vagy nagyobb részletekben el fog adni az 1843 k évi vágásból 479 tüzikemény készölfa. A' hajósi és szent-iváni tiszttartósági kerületi erdekből 274, számszerénti félholdak 1844ik évi december 4ik, 's több következő napjain sz.-István helységben — a' tiszttartói irodában.

Kalocsai tiszttartósági kerületi erdekből 134 számszerénti félholdak 1844. évi december hó 9k 's több napjain Kalocsán, az igazgatói íróteremben kezdetvén az árverés mindenütt szokót reggeli órákban

Megjegyzetvén itten: hogy kivált a' bácsi eladandó erdei holdakban, a' tűzfán kívül épületi-fák is nagy számmal találhatók. — A' vásárlani szándékozők

szükséges bánatpénzzel ellátva, — az árverési helyekre illendően meghívatván.

Csödület.

A' királyi ölglyi kamarai bábai állomás 120. pengő forint évi fizetéssel, 30 ft. lakpénz, 12 pozsonyi mérő búzával, és 80 font sóval megüresedvén, azok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, a' bécsi, vagy pesti egyetemnél nyert bábai oklevéllel, valamint más egyéb szükséges bizonyítványokkal ellátandó folyamodásukat folyó 1844. évi, november 25. napjáig a' máramrosi királyi kamarai igazgatóságnak nyujtsák be. 3-3

Epen most jelent meg **Kilian 's társánál** Pesten a' váci-utczában Parkf. ieder-házban és minden h. könyvárusnál kapható: **Nemzeti Kép-Csarnok.**

I. füzet tartalma: Gr. Teleki József, Bajza, a' Csehek Magyarországában. — (I-VI) Nyolcz pompás aczélmetset. Ára füzve csak 1 ft. p. p.